

Ενημερωτική Εσπερίδα

ΤΕΕ Μαγνησίας και Κοσμητείας Πολυτεχνικής Σχολής Πανεπιστημίου
Θεσσαλίας με θέμα:

Οι επαγγελματικές προοπτικές των μηχανικών Νέοι τομείς ανάπτυξης

ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ:

**Πόσο εύρος της ήδη περιορισμένης αγοράς εργασίας
δικαιούνται;**

Άρης Σαπουνάκης

Επίκουρος καθηγητής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας,

Τμήμα Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης

sapounakis@prd.uth.gr και sapounakis@gmail.com

Συνοψίζοντας μερικές λίγο πολύ γνωστές διαπιστώσεις:

Η πρόσφατη οικονομική κρίση επέφερε κατακόρυφη πτώση της επενδυτικής και κατασκευαστικής δραστηριότητας, τόσο στον δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα, με σοβαρές επιπτώσεις στην αγορά εργασίας για όλους σχεδόν τους κλάδους των μηχανικών

Μπροστά σ' αυτήν τη σχετικά νέα πραγματικότητα, είναι απαραίτητο οι μηχανικοί να επαναπροσδιορίσουν τη θέση τους, να επανεκτιμήσουν τις δυνατότητές τους αλλά και τις διεξόδους και προοπτικές που ανοίγονται μπροστά τους ανάμεσα στα εμπόδια που θέτει η σημερινή οικονομική δυσπραγία

*Στα πλαίσια αυτής της νέας δυναμικής, οι **Πολυεξοδικοί Χωροτάκτες** βρίσκονται αντιμέτωποι με περισσότερα προβλήματα από όσα αντιμετωπίζουν οι υπόλοιποι 'κλάδοι των μηχανικών*

Στόχος της σημερινής παρουσίασης είναι η σκιαγράφηση της συνολικής εικόνας του θέματος, αφήνοντας για αργότερα την λεπτομερή εξέταση των επί μέρους τεχνικών ζητημάτων που περιλαμβάνει

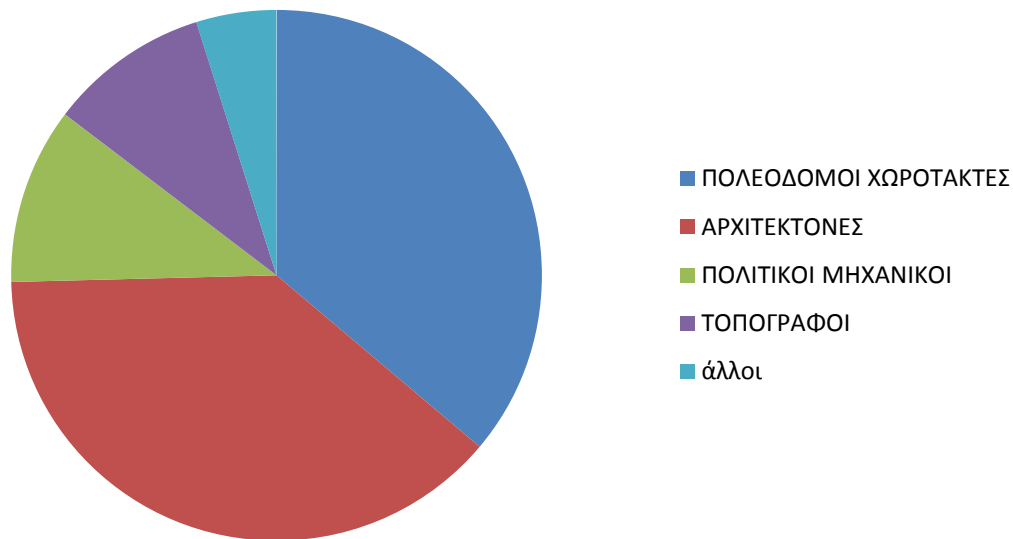
Πολεοδόμοι χωροτάκτες: μια νέα ειδικότητα;

- ο Νόμος 4663 ΦΕΚ 149 Α (9.5.1930) *‘περί ασκήσεως του επαγγέλματος του Πολιτικού Μηχανικού, του Αρχιτέκτονος και του Τοπογράφου’* δεν καθορίζει τις λεπτομέρειες του αντικειμένου
- Αντίθετα, αρκετά αργότερα, το Π.Δ. 541/1978 (ΦΕΚ 116 Α) καθορίζει τις κατηγορίες μελετών δημοσίων έργων
- είναι τυχαίο το γεγονός ότι οι δύο πρώτες κατηγορίες μελετών αναφέρονται ακριβώς στα δύο αυτά επιστημονικά αντικείμενα;
- ✓ το 1989 ιδρύεται το Τμήμα Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και το 1994 αποφοιτούν οι πρώτοι Πολεοδόμοι Χωροτάκτες με προπτυχιακές σπουδές στην Ελλάδα
- ✓ το 2006 αποφοιτούν οι πρώτοι Πολεοδόμοι Χωροτάκτες από την αντίστοιχη νεοϊδρυθείσα σχολή του ΑΠΘ

Μέχρι τότε όμως πως καλυπτόταν επιστημονικά το αντικείμενο;

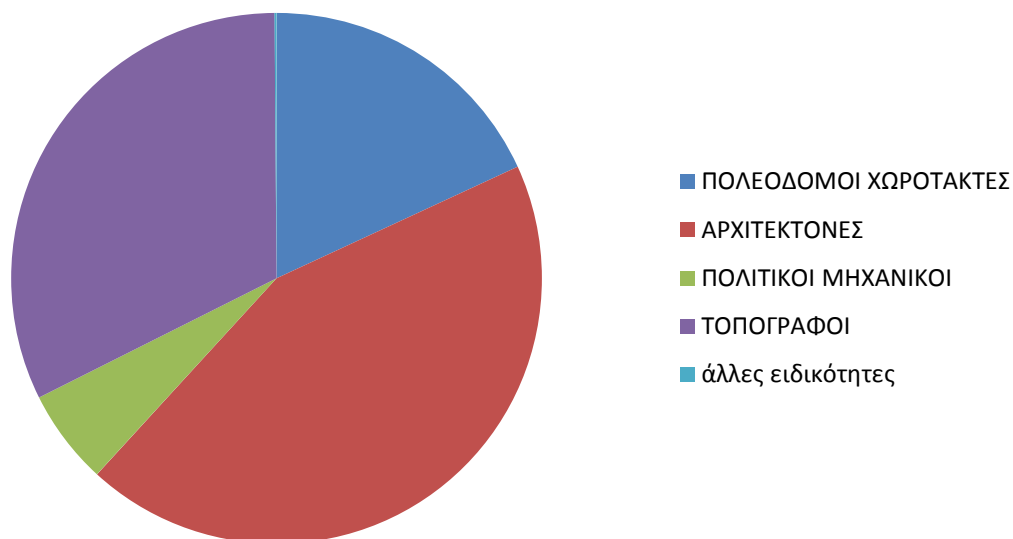
	Χωροταξικές και Ρυθμιστικές Μελέτες	άτομα	%
1	ΠΟΛΕΟΔΟΜΟΙ ΧΩΡΟΤΑΚΤΕΣ	111	36,2
2	ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΕΣ	118	38,4
3	ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ	33	10,7
4	ΤΟΠΟΓΡΑΦΟΙ	30	9,8
5	ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΙ	5	1,6
6	ΓΕΩΛΟΓΟΙ	2	0,7
7	Άλλες ειδικότητες	8	2,6
	ΣΥΝΟΛΟ	307	100,0

Χωροταξικές και Ρυθμιστικές Μελέτες

	Πολεοδομικές και Ρυμοτομικές Μελέτες	άτομα	%
1	ΠΟΛΕΟΔΟΜΟΙ ΧΩΡΟΤΑΚΤΕΣ	144	18,1
2	ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΕΣ	348	43,7
3	ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ	46	5,8
4	ΤΟΠΟΓΡΑΦΟΙ	257	32,3
7	Άλλες ειδικότητες	1	0,1
	ΣΥΝΟΛΟ	796	100,0

Πολεοδομικές και Ρυμοτομικές Μελέτες

Μερικά αρχικά συμπεράσματα

- όπως φαίνεται από τα μητρώα μελετητών ΓΕΜ Μαΐου 2013 που παρατέθηκαν, και τα δύο αντικείμενα καλύπτονται από άλλες ειδικότητες σε τέτοιο βαθμό ώστε οι Πολεοδόμοι Χωροτάκτες με δικαίωμα υπογραφής μελετών δημοσίου στο αντικείμενό τους να είναι το 36,2% του συνόλου των μελετητών χωροταξικών μελετών και μόνο το 18,1% των πολεοδομικών
- πολλοί από τους μελετητές άλλων ειδικοτήτων, ιδίως οι παλαιότεροι που μάλιστα αναλαμβάνουν μεγαλύτερο μέρος των μελετών, δεν έχουν *καμία θεωρητική ειδίκευση*, ούτε μεταπτυχιακό δίπλωμα, στα συγκεκριμένα αντικείμενα
- αναμφισβήτητα, με την αύξηση του αριθμού των διπλωματούχων Πολεοδομίας Χωροταξίας, η αναλογία βελτιώνεται, είναι όμως γεγονός ότι για το διάστημα της σημερινής κρίσης η μεταβολή αυτή δεν θα επιφέρει ουσιαστικά θετικά αποτελέσματα στην σχέση των Πολεοδόμων Χωροτακτών με την αγορά εργασίας

	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΕΛΕΤΩΝ	ΑΜ	ΠΜ	ΑΤΜ	ΜΠΧ
1	Χωροταξικές και Ρυθμιστικές Μελέτες				
2	Πολοδομικές και Ρυμοτομικές Μελέτες				
3	Οικονομικές Μελέτες				
4	Κοινωνικές Μελέτες				
5	Μελέτες Οργάνωσης και Επιχειρησιακής Έρευνας				
6	Αρχιτεκτονικές Μελέτες Κτιριακών Έργων				
7	Ειδικές Αρχιτεκτονικές Μελέτες				
8	Στατικές Μελέτες				
9	Μελέτες Μηχανολογικές και Ηλεκτρολογικές				
10	Μελέτες Συγκοινωνιακών Έργων και Κυκλοφοριακές Μελέτες				
11	Μελέτες Λιμενικών Έργων				
12	Μελέτες Μεταφορικών Μέσων				
13	Μελέτες Υδραυλικών Έργων & Διαχείρισης Υδατικών Πόρων				
14	Ενεργειακές Μελέτες				
15	Βιομηχανικές Μελέτες				
16	Μελέτες Τοπογραφίας				
17	Χημικές Μελέτες και Έρευνες				
18	Μελέτες Χημικής Μηχανικής και Χημικών Εγκαταστάσεων				
19	Μεταλλευτικές Μελέτες και Έρευνες				
20	Γεωλογικές, Υδρογεωλογικές & Γεωφυσικές Μελέτες και Έρευνες				
21	Γεωτεχνικές Μελέτες & Έρευνες				
22	Εδαφολογικές Μελέτες και Έρευνες				
23	Γεωργικές Μελέτες				
24	Δασικές Μελέτες				
25	Μελέτες Φυτοτεχνικής Διαμόρφωσης Περιβάλλοντος Χώρου & Έργων Πρασίνου				
26	Μελέτες Αλιευτικές				
27	Περιβαλλοντικές Μελέτες				

Μερικές παρατηρήσεις σχετικά με το δικαίωμα υπογραφής μελετών

- το εύρος της αγοράς εργασίας που δικαιούνται οι Πολεοδόμοι Χωροτάκτες είναι πολύ περιορισμένο αφού αντιστοιχεί σε 3 μόλις κατηγορίες μελετών δημοσίου
- η ανάλυση που προηγήθηκε καταδεικνύει ότι δεν πρόκειται για **‘εύρος’** αλλά μάλλον πρόκειται για **‘στενωπό’** αφού ακόμα και στις κατηγορίες στις οποίες έχουν δικαίωμα υπογραφής αποτελούν ουσιαστικά την μειοψηφία ενώ παρατηρείται συνωστισμός μελετητών άλλων κλάδων οι οποίοι έχουν έως και ελάχιστη σχέση με το αντικείμενο
- αντίθετα οι Πολεοδόμοι Χωροτάκτες είναι επαρκώς καταρτισμένοι για να έχουν δικαίωμα υπογραφής όχι μόνο σε **μελέτες άλλων κατηγοριών**, όπως οι 3, 4 και 5, αλλά και σε μέρος των κατηγοριών 7 και 10, αν και εφ’ όσον επιμερισθεί το αντικείμενό τους

Δικαίωμα υπογραφής μελετών ιδιωτικών έργων

- προβλήματα σε σχέση με τα επαγγελματικά δικαιώματα των Πολεοδόμων Χωροτακτών υπάρχουν αναφορικά με το δικαίωμα υπογραφής μελετών του ιδιωτικού τομέα
- Στην περίπτωση αυτή και επειδή οι πολεοδομικές και χωροταξικές μελέτες κατά κανόνα αναφέρονται στον δημόσιο τομέα, τα επαγγελματικά δικαιώματα στρέφονται στην εκπόνηση αρχιτεκτονικών και τοπογραφικών μελετών ή ακόμα και στο δικαίωμα τακτοποίησης αυθαιρέτων κλπ
- όπως έχει τώρα η κατάσταση απλούστατα δεν υπάρχει κανένα σχετικό δικαίωμα παρότι η εκπαίδευση των Πολεοδόμων Χωροτακτών περιλαμβάνει ικανό αριθμό άμεσα και έμμεσα σχετικών μαθημάτων, όπως περιγράφεται στην αμέσως επόμενη διαφάνεια
- υπάρχουν πολλά ερωτηματικά σχετικά με την επαρκή αντιστοίχιση του περιεχομένου σπουδών με τα δικαιώματα υπογραφής μελετών και είναι φανερό ότι το ζήτημα πρέπει να επανεξεταστεί

Περιεχόμενο σπουδών των Πολεοδόμων Χωροτακτών ΠΘ

ΑΞΟΝΑΣ	Υ / Ε	ΜΑΘΗΜΑ	ΕΞΑΜΗΝΟ	ΩΡΕΣ	ECTS
Πόλη και Πολεοδομία	Υποχρεωτικά	Ιστορία Πόλης και Πολεοδομίας	1 ^ο	4	4
		Στούντιο Αρχιτεκτονικής Σύνθεσης Ι	3 ^ο	4	6
		Αστική Σύνθεση	4 ^ο	4	5
		Στούντιο Αρχιτεκτονικής Σύνθεσης ΙΙ	4 ^ο	4	6
		Διαχείριση Ακινήτων	5 ^ο	3	3
		Στούντιο Πολεοδομίας Ια: Αστικός σχεδιασμός, Πολεοδομική Μελέτη	5 ^ο	4	6
		Κυκλοφοριακή Τεχνική με στοιχεία οδοποιίας	6 ^ο	3	4
		Στούντιο Πολεοδομίας Ιβ: Αστικός σχεδιασμός, Πολεοδομική Μελέτη	6 ^ο	4	6
		Εφαρμογές Πολεοδομικού Σχεδιασμού και Πράξεις Εφαρμογής	7 ^ο	3	4
		Πολεοδομική Πολιτική	7 ^ο	3	4
		Στούντιο Πολεοδομίας Ια: Γενικά Πολεοδομικά Σχέδια	7 ^ο	4	5
		Στούντιο Πολεοδομίας Ιβ: Γενικά Πολεοδομικά Σχέδια	8 ^ο	4	6
		Σχεδιασμός Τουρισμού & Ελεύθερου χρόνου	8 ^ο	3	3
		Στρατηγικές Ανάπτυξης και Διαχείρισης των Πόλεων	9 ^ο	3	6
	Επ.	Σχεδιασμός και Διαχείριση Γεγονότων	Χειμερινό	3	3
		Περιβαλλοντικός Σχεδιασμός των Πόλεων	Εαρινό	3	3

Περιεχόμενο σπουδών των Πολεοδόμων Χωροτακτών ΠΘ

ΑΞΟΝΑΣ	Υ / Ε	ΜΑΘΗΜΑ	ΕΞΑΜΗΝΟ	ΩΡΕΣ	ECTS
Χωροταξία	Υποχρεωτικά	Στούντιο Χωροταξίας Ια: Σχεδιασμός Υπαίθρου και Περιβάλλοντος	5 ^ο	4	6
		Σχεδιασμός Μεταφορών	5 ^ο	3	3
		Στούντιο Χωροταξίας Ιβ: Σχεδιασμός Υπαίθρου και Περιβάλλοντος	6 ^ο	4	6
		Χωροταξική Πολιτική	6 ^ο	3	4
		Στούντιο Χωροταξίας Ιια: Στρατηγική Χωροταξία/Περιφερειακό Επίπεδο	7 ^ο	4	5
		Σχεδιασμός και Προγραμματισμός Υποδομών	7 ^ο	3	3
		Στούντιο Χωροταξίας Ιιβ: Στρατηγική Χωροταξία/Περιφερειακό Επίπεδο	8 ^ο	4	6
		Χωρική Ανάπτυξη (Στρατηγική Χωροταξία)/Εθνικό και Διεθνές Επίπεδο	9 ^ο	3	6
	Επιλογής	Θεωρίες Σχεδιασμού-Προγραμματισμού (Ειδικά Θέματα)	Χειμερινό	3	3
		Οι Χωρικές Πολιτικές στην ΕΕ και την Ευρώπη*	Χειμερινό	3	3
		Ειδικά Θέματα Χωροθέτησης Λειτουργιών	Εαρινό	3	3
		Νέες Τεχνολογίες και Χώρος	Εαρινό	3	3

Περιεχόμενο σπουδών των Πολεοδόμων Χωροτακτών ΠΘ

ΑΕΟΝΑΣ	Υ / Ε	ΜΑΘΗΜΑ	ΕΞΑΜΗΝΟ	ΩΡΕΣ	ECTS
Οικονομικές Επιστήμες και Περιφερειακή Ανάπτυξη	Υποχρεωτικά	Μικρο-οικονομική	1 ^ο	3	3
		Εισαγωγή στο Χωρικό Σχεδιασμό και την Ανάπτυξη	2 ^ο	3	5
		Μακρο-οικονομική	2 ^ο	3	3
		Αστική Οικονομική	3 ^ο	3	4
		Δημόσια Οικονομία και Διοίκηση	3 ^ο	3	4
		Περιφερειακή Οικονομική	4 ^ο	3	4
		Οικονομική της Ανάπτυξης	5 ^ο	3	3
		Ανάπτυξη Αγροτικού Χώρου	6 ^ο	3	3
		Ευρωπαϊκές Πολιτικές	6 ^ο	3	3
		Περιφερειακή Ανάπτυξη	7 ^ο	3	3
		Στούντιο Αστικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης Ι: Σχέδια Τοπικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Επιχειρησιακός Προγραμματισμός	8 ^ο	3	6
		Στούντιο Αστικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης ΙΙ: Αξιολόγηση Προγραμμάτων και Επενδύσεων	9 ^ο	3	6
		Επιλογής	Μάρκετινγκ του Τόπου	Χειμερινό	3
	Οικονομικά του Περιβάλλοντος		Χειμερινό	3	3
	Εισαγωγή στην Επιχειρηματικότητα (ΕΠΕΑΕΚ- Επιχ. και Καινοτομίας)		Χειμερινό	3	3
	Ανάπτυξη Επιχειρηματικών Σχεδίων (ΕΠΕΑΕΚ-Επιχ. και Καινοτομίας)		Εαρινό	3	3
	Διοίκηση και Διαχείριση Έργων		Εαρινό	3	3
	Οικονομετρία		Εαρινό	3	3
	Χωρική Ανάπτυξη Συνοριακών Περιοχών	Εαρινό	3	3	

Περιεχόμενο σπουδών των Πολεοδόμων Χωροτακτών ΠΘ

Περιφερειακά Μαθήματα		Μαθηματικ ά - Πληροφορι ά	Υποχρεωτικ ά	Μαθηματικά	1 ^ο	5	5
					Στατιστική	1 ^ο	2
				Στοιχεία Η/Υ	1 ^ο	2	3
				Ανάλυση Δεδομένων	2 ^ο	2	4
				Πληροφορική	2 ^ο	3	3
Μέθοδοι Τεχνικής Ανάλυσης	Υποχρεωτικά			Εισαγωγή στο Τεχνικό Σχέδιο	1 ^ο	3	5
				Αρχιτεκτονικό Σχέδιο / Σχεδίαση	2 ^ο	4	5
				Σχεδίαση με Η/Υ	2 ^ο	3	4
				Τοπογραφία, Χαρτογραφία	3 ^ο	3	5
				Χωρική Ανάλυση	4 ^ο	3	4
				Συστήματα Γεωγραφικών Πληροφοριών, Ψηφιακή Χαρτογραφία	5 ^ο	4	4
				Τηλεπισκόπηση και Φωτοερμηνεία	5 ^ο	3	5
	Επ.			Θεματική Χαρτογραφία	Χειμερινό	3	3
				Ειδικά θέματα Τηλεπισκόπησης	Χειμερινό	3	3
	Γεωγραφία & Περιβάλλον	Υποχρεωτικ ά			Γεωγραφία	1 ^ο	4
				Αστική Κοινωνική Γεωγραφία	3 ^ο	3	4
				Περιβαλλοντική Μηχανική και Διαχείριση	3 ^ο	3	4
				Ανάλυση και Διαχείριση Οικοσυστημάτων	4 ^ο	3	4
				Εκτίμηση Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων	8 ^ο	3	3
Επ.				Διαχείριση Υγρών και Στερεών Αποβλήτων	Χειμερινό	3	3
				Διαχείριση Φυσικών Πόρων	Χειμερινό	3	3
Κοινωνικές Επιστήμες του Χώρου	Υποχρεωτικ ά			Κοινωνιολογία	2 ^ο	3	3
				Δημογραφία	4 ^ο	3	4
				Δίκαιο Χωρικού Σχεδιασμού Ι	6 ^ο	3	4
				Δίκαιο Χωρικού Σχεδιασμού ΙΙ	7 ^ο	3	3
				Μέθοδοι Έρευνας	9 ^ο	3	6
	Επιλογής			Κοινοτικό Δίκαιο Περιβάλλοντος	Χειμερινό	3	3
				Πολιτική Επιστήμη και Χωρικός Σχεδιασμός	Χειμερινό	3	3
				Ειδικά Θέματα Δημογραφίας: Χωρικές Διαστάσεις Δημογραφικών Φαινομένων	Χειμερινό	3	3
			Ειδικά Θέματα Δημογραφίας ΙΙ: Πληθυσμός και Ανάπτυξη	Εαρινό	3	3	

Συμπερασματικά

- Είναι καθαρό ότι το περιεχόμενο σπουδών των Πολεοδόμων Χωροτακτών είναι επαρκές όχι μόνο για τα σημερινά δικαιώματα αλλά τεκμηριώνει και την επέκταση αυτών που ήδη υπάρχουν
- Το εύρος του επιστημονικού αντικειμένου που καλύπτεται από το πρόγραμμα σπουδών είναι η δύναμη και συγχρόνως η αδυναμία των μελλοντικών επαγγελματιών του κλάδου
- Ομολογουμένως υπάρχει μια παγιωμένη κατάσταση η οποία όμως λογικά θα πρέπει να ξεπεραστεί με συγκεκριμένα κριτήρια βάσει των οποίων θα αξιολογηθεί συστηματικά η δυνατότητα των Πολεοδόμων Χωροτακτών για άρτια εκπόνηση μελετών συγκεκριμένων αντικειμένων
- Το ένα προφανές κριτήριο είναι η **‘γνώση’** δηλαδή το αντικείμενο που καλύπτεται από το εκπαιδευτικό πρόγραμμα
- Το άλλο κριτήριο που μέχρι τώρα υπερισχύει είναι ο **συσχετισμός δυνάμεων** μεταξύ των επί μέρους κλάδων των μηχανικών που εξακολουθούν να λειτουργούν με συντεχνιακές αντιλήψεις, που σήμερα είναι αναμενόμενο να εντείνονται λόγω της οικονομικής κρίσης και φυσικά ευνοούνται από την αδράνεια του συστήματος

Συμπερασματικά

- με την κατάσταση ως έχει, αναμφισβήτητα αναπαράγεται μεγάλη αδικία σε βάρος των Πολεοδόμων Χωροτακτών με αποτέλεσμα την συρρίκνωση της δυνατότητάς για ορθολογική ένταξή τους στην αγορά εργασίας
- οι ανισότητες αλλά και οι επικαλύψεις που ισχύουν και διατηρούνται σε σχέση με το δικαίωμα υπογραφής μελετών δημοσίων και ιδιωτικών έργων έχουν ως αποτέλεσμα τον διαρκή παραγκωνισμό των Πολεοδόμων Χωροτακτών από την αγορά εργασίας. Ακόμα χειρότερα, είναι σε σημαντικό βαθμό υπεύθυνες για την μορφή και τις χρονίζουσες δυσλειτουργίες των σύγχρονων ελληνικών πόλεων αλλά και του εξωαστικού χώρου
- στην συνολική αρνητική εικόνα των πραγμάτων, θα πρέπει να προστεθεί ως επί πλέον επιβαρυντική παράμετρος και η σημερινή **αναξιοπιστία** των φορέων της τοπικής αυτοδιοίκησης αλλά και κεντρικής διοίκησης, που αποτελούν τους εν δυνάμει εργοδότες των Πολεοδόμων Χωροτακτών

Συμπερασματικά

Με βάση τα παραπάνω, είναι φανερό ότι οι Πολεοδόμοι Χωροτάκτες διπλωματούχοι ΠΘ και ΑΠΘ καταρτίζονται ικανοποιητικότερα σε ένα ιδιαίτερα ευρύ αντικείμενο που καλύπτει πολλά επιστημονικά πεδία με αρκετή αυτοτέλεια μεταξύ τους και για το λόγο αυτό διαφέρουν από άλλους νέους εξειδικευμένους κλάδους μηχανικών

Η διέξοδος και οι προοπτικές για την διεύρυνση του ρόλου των Πολεοδόμων Χωροτακτών στην σημερινή ελληνική πραγματικότητα είναι απαραίτητο να θεωρηθεί ότι αναπτύσσεται σε τρεις διαφορετικούς άξονες:

1. το ορθολογικό ξεκαθάρισμα των μηχανικών που δικαιούνται να εμπλέκονται στις δύο κατηγορίες μελετών του βασικού αντικειμένου, δηλαδή τις χωροταξικές και πολεοδομικές μελέτες
2. την διεκδίκηση δικαιώματος υπογραφής μελετών δημοσίου και ιδιωτικού τομέα για άλλα αντικείμενα για τα οποία αποδεδειγμένα έχουν επαρκή γνώση

Συμπερασματικά

3. την διερεύνηση της δυνατότητας επιστημονικής και επαγγελματικής ενασχόλησης με άλλα εξειδικευμένα αντικείμενα, πέραν των προαναφερθέντων, στα οποία παρέχονται επαρκείς γνώσεις από το εκπαιδευτικό πρόγραμμα, όπως για παράδειγμα:
- η εκπόνηση μελετών χωροθέτησης ειδικών χρήσεων, εγκαταστάσεων κλπ
 - ο χρονικός και τεχνοοικονομικός προγραμματισμός έργων
 - η εκπόνηση, διαχείριση και αξιολόγηση αναπτυξιακών προγραμμάτων και έργων
 - η διαχείριση φυσικών πόρων και η εκπόνηση μελετών αξιοποίησής τους
 - η οργάνωση και διαχείριση γεωγραφικών πληροφοριών
 - ο περιβαλλοντικός σχεδιασμός πόλεων
 - η προστασία και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς
 - οι μελέτες αγοράς γης, διαχείρισης και αξιοποίησης ακινήτων
 - η εκπόνηση κοινωνικοοικονομικών μελετών κλπ

Συμπερασματικά

Συνοψίζοντας, από την ανάλυση που προηγήθηκε προκύπτει ότι οι επαγγελματικές προοπτικές των νέων πολεοδόμων χωροτακτών . Τα στενά περιθώρια για ομαλή ένταξη στην αγορά εργασίας απαιτούν από την μία πλευρά σωστή κατάρτιση στο αντικείμενο των σπουδών και από την άλλη αποφασιστική συσπείρωση με στόχο την διεύρυνσή τους.

Παράλληλα όμως δεν υπάρχει αμφιβολία ότι το εύρος του αντικειμένου που καλύπτεται από το εκπαιδευτικό πρόγραμμα παρέχει την δυνατότητα για επιστημονική και επαγγελματική ενασχόληση με πληθώρα εξειδικευμένων τομέων που έχουν ζήτηση παρά την σημερινή κρίση, όπως άλλωστε αποδεικνύει

από πλευράς νέων πολεοδόμων χωροτακτών

την διερεύνηση της δυνατότητας επιστημονικής και επαγγελματικής ενασχόλησης με άλλα εξειδικευμένα αντικείμενα, πέραν των προαναφερθέντων, στα οποία παρέχονται επαρκείς γνώσεις από το εκπαιδευτικό πρόγραμμα

Πηγές

- Ν. 4663 ΦΕΚ 149 Α (9.5.1930)
- Π.Δ. 541/1978 (ΦΕΚ 116 Α)
- http://www.ypex-mele.gr/eC_Pageltem.asp?lg=GR&id=85 (προσπελάστηκε 27 Μαΐου 2013)
- <http://www.prd.uth.gr/el/courses/undergrad> (προσπελάστηκε 27 Μαΐου 2013)